

Náša visoka vlada utegne kmalu dobiti priliko obrniti se v slovesnem pozivu do vseh narodov avstrijskih. S kakšnim zaupanjem more ona stopiti pred ogromno večino slovansko, če jej pa vest očitati mora, kako je Slovanom škrtljava, krivična, ter jih pogosto prepušča potujčevanju!

No, Slovani bomo storili, kar smo storiti dolžni, ker hočemo Avstrijo. Nam je Avstrija evropska potreba. Še zmiraj se držimo besed, katere je izpregovoril slavni češki domoljub Palacký: „Ko bi Avstrije ne bilo, trebalo bi jo osnovati“ in ker že obstoji, naj se ohrani! (Živahna pohvala na desni.) V to žrtvujemo kri in imetje. Toda prav radi tega bomo Slovani tem odločnije tirjali vse, česar nam treba da ohranimo in gojimo svojo narodnost.

To ne sme biti, da bi mi Slovani bili jednakopravni samo pri davkarijah ali vojaških nabornih komisijonih. (Dobro, dobro, na desni.) To ne sme biti, da bi se od nas bogatili drugi narodi — morda še takšni, ki niti v Evropo ne sodijo — in mi se le dovolj dobri zmatrali samo za postreljanje. (Dobro! dobro! na desni.) Slovani hočemo v Avstriji biti jednakopravni državljani in kot takšni priznani in spoštovani. (Dobro, dobro! na desni.)

Ekscelenca gosp. ministerski predsednik je nedavno djal: Slovani v Avstriji ne bodo dali mirú, dokler ne dobijo, česar v ohranitev svoje narodnosti potrebujejo. To je res. Veseli me, da gospoda to sama sprevidi. Besede smo čuli, sedaj bi pa še radi doživeli dejanja. To bode najboljša priprava za pomlajenje, za presnovo Avstrije. Narodi, kedar bodo dobili svoje pravice, dobili bodo tudi nov pogum ter želeli, naj se zmiraj v častnem smislu uresničuje slavno gaslo: Austria erit in orbe ultima (Avstrija ostane do konca sveta). — (Pohvala na desni, govorniku čestita mnogo poslancev.)

Gospodarske stvari.

Nastelj in nje potreba.

Kdor dela, njemu je treba, da se opoči. Živeti pa je skorej isto, kakor delati, saj posamezni udje trupla imajo den na den svoje opravilo, za katero jim je treba moči in je po takem treba tudi udom počitka. Le-ta pa je tem boljši, tem slajši, čem bolje se jim postelje.

Tudi pri živini ni drugače. Kakor človeku, tako je tudi živini treba počitka in to tacega, da ji iz nova okrepi ude ter ji daje novih moči za vsakdanje delo. Treba je torej tudi živini postelje ali kar je tisto, treba ji je stelje. Da to človek izprevidi, za to ni nobena težava,

ali priskrbeti živini potrebne stelje, to je že druga. Vidi se to lahko že iz tega, da imajo na raznih krajih razno steljo. Tu je slama — vseh vrst žita —, tam je listje iz hoste, tu mah in tam sopet resje ali kaj druga. Kaj se stelje živini, to ni povsod enako, ali da se ji nastilja, to se nahaja pri vseh živinorejcih.

Ali kaj se najbolje nastilja? Na to vprašanje imajo več odgovorov, mi imamo pa le odgovor: slama. Ne za to, ker daje morebiti najboljši gnoj ali pa da je najcenejša; ne, to ne, pač pa dela slama najboljši gnoj in kar je tudi nekaj vredno, daje živini suho, mehko ležišče. Gnoja najboljša mač je scavnica živine in ni torej nobeni gnoj kaj prida, v katerem je ni in po takem tudi nastelj ne velja veliko, ako je ne popije.

Ravno tega pa ne stori nobena nastelj v toliki meri, kakor slama in torej ni lahko, da jo nadomestiš s čem drugim. Ne prst, ne listje, ne igličje, ne žagovinjje, ne mah, z eno besedo nobena nastelj ne doseže gledé tega slame. To, če nastelj ne popije mokrote v hlevu, utegne pa še po vrhu postati nevarno za živino. Ker je namreč ne popije nastelj, za to hlapi sama v zrak in dela neko neprijetno hlajo.

Deni roko v vodo pa jo drži potlej v zrak in kmalu boš občutil neko neprijetno ohlajenje ali če te je dež napokal in se ne moreš preobleči ter se ti obleka suši na truplu, je-li to ti prijetno ali zdravo?

Blizu enako je tudi živini v hlevih, kjer je mokro, nič se ti ona ne počuti dobro ter se ti zato tudi ne redi, tedaj pa si tudi na prstih lahko sešteješ, da ne boš imel od nje dobička.

V mrzlih hlevih treba je več klaje živini, ako ti naj napreduje živina in daje toliko, kolikor bi od nje po pameti terjal. Ker mokrota, ko izhlapeva, jemlje živini gorkote, mora pa ji je dati krma. To si človek lahko predstavlja — s pečjo v hiši. Ako je delj časa nisi kuril, treba ti bo veliko več drv in sploh kurjave, kakor če se je va nji vsak den kurilo, naj bi se ti prav zagrela. Živina tudi v resnici rada boleha, ako nima suhega ležišča, izlasti parklji in kopita trpé pri živini.

Še manj pa drži hostna nastelj one dele scavnice, ki so prav vrhnje v gnoju. Listje n. pr. skorej nič ne spremeni scavnice, slama pa je vsaj dve tretjini popije ter je ne pusti potlej več iz sebe. Še-le, kedar sama gnjuje v prsti, gredó ti deli scavnice iz nje, to pa za ljubo hrano drobnih korenin silja.

V gospodarstvih, pri katerih bi se s scavnico ravnalo tako, da bi ne hodila v izgubo, dalo bi se še že kako izhajati s hostno nasteljo, toda gospodar, ki nastilja le z njo, težko, da bi ravnal s scavnico prav in torej je izguba gotova.

Kaka pa je lahko ta izguba, izpoznamo iz računa, ki nam pové, kaj je ona tako poprek vredna, če se nje korist včeni.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 13. junija pri sv. Andražu v slov. gor., v Kozjem, v Ločah, v Št. Janžu pri Slov. Gradu, v Rušah, v Novi cerkvi, v Brežicah, v Rogatu, v Žalcu, na Tinskem in na Valcu ob Dravi. Dne 15. junija pri sv. Barbari na Pohorju, v Celju, v Kostivnici, v Lembahu, na Planini, v Mozirju in pri sv. Vidu pri Ptuj. Dne 16. junija v Loki pri Zidanem mostu.

Dopisi.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Lurška mati božja.) Zaželeno — izpolnjeno V našo prelubo faro smo dobili prekrasno podobo Lurške matere Božje. Blagi kmet Ivan Rokavec v Šicah je postavil lično kapelico in jo posvetil Mariji Lurški. Dne 27. maja so jo pripeljali od domačega umetnika g. Lav. Perko-ta, gromenje topičev in glas zvona s kapele je naznanjalo prihod in pred kapelo je pričakovalo obilno ljudi Marijo, a ko so jo zagledali, ni ostalo nobeno oko suho, v dokaz, kakó jim je ljuba ta premila podoba. Podoba je blizo seženj velika. Po vsaki strani je prelep angelček, noseč jeden napis: „Moli za grešnike!“ a drugi: „Pokoro, pokoro, pokoro!“ Nad uhom je napis: „Pozdravljamo te prav srčno, kapelica, ter v tebi častimo Lurško gospó!“ Umetnik si seveda zasluži od strani Slovencev občno priznanje, ker mnogi sodijo, da še bo prekosil druge svoje sovrstnike. Zares, lepše bi je ne mogel izrezljati francoski kipar. Zatorej bi svetoval vsem Slovencem, kateri rabijo česa v tej stroki, naj se z zaupanjem in ljubeznijo oklepajo našega domačina, ker dela celo po ceni; ako se bo vsestransko podpiral, bo vsako njegovo delo krasneje izpeljano. Ni lepo za narod, ako se obrača n. pr. na Tirolsko h kiparjem, doma pa ima za gotovo boljšega umetnika, katerega je potreba po dolžnosti podpirati. Radi tega naj bo kipar g. L. P. pri sv. Trojici v Slov. goricah toplo priporočen. Na binkoštno nedeljo zvečer je pa gromenje 40 topičev naznanjalo vesel prihodnji dan za hišo R. občino Š. in celo faro. Bil je hvala Bogu lep čas, za kar smo vedno prosili. Drugi dan popoldne se je pa vila dolga procesija iz farne cerkve sv. Ane doli k lični kapelici, kjer je že pričakovalo mnogo ljudi, vseh računim okolo 2500. Pri lepo okinčane kapeli, okrašeni s slov. trobojnicami stal je slavolok z napisoma: „Lurška mati božja, prosi za nas!“ in: „Bodi česčena nebeška gospá!“ Kapelico so blagoslovili domači g. župnik dr. A. Suhač. Po tem pa so g. kaplan M. Jurkovič imeli slovesno pridigo o Lurdu in začetku Lurške

matere božje. Solze so igrale v očeh ljudstvu pri tem govoru. Pridige mi ni treba razglašati, ker je bralcem „Slov. Gosp.“ Lurd in tamošnja zgodovina predobro znana. Konečno so pridigar naglašali, kako se naj veseli poštena R. hiša, občina Š. in cela fara Anovska tega vselega dneva, ko je prišla Lurška mati božja v našo sredino. Prosili so Marijo Lurško posebno za mladino in povprek za vse stanovce milosti iz nebes. Pridiga ostane vsem faranom sv. Ane zares v vednem spominu. V pričo je bilo tudi več tujih ljudi. Po pridigi smo izmolili lavretanske litanije v novo posvečenej kapeli, v čast nebeški kraljici Šmarnični in Lurški materi božji. Potem smo pri mizi g. Rokavca rekli še marsikatero besedo, in mej petjem pobožnih, a tudi zares narodnih pesmi minul je hitro čas. Vrlemu kmetu pa prisrčna zahvala za ves trud. To je sklep letošnjih Šmarnic pri sv. Ani. Ne bo dolgo in poročali bomo zopet jednako — veselje! V.

Iz Brežic. (Raznoterosti.) Dne 3. t. m. so našli ljudje kraj Save mrtvo že obtolčeno in razjedeno človeško truplo. V žepu najdena dopisnica se je glasila na ime: A. Koceli, učitelj v Zidanem mostu. Žepna ura je kazala 12. Ponesrečil je imenovan v noči 16. maja, pa se mu ni zmešalo, kakor je bilo brati. Vračajoč se iz Rateč domu, skočil je iz broda, misleč, da je že pri obrežju, v vodo ter utonil. Pokopan je bil 4. t. m. Pogreba se je vdeležilo naše učiteljstvo in položilo rajnemu venec na grob. — Včeraj 5. t. m. ob 3. uri 20 min. smo čutili precej močan 5 sek. trajajoči potres. — Topničarji, ki delajo na Krškem polju priprave za novo strelišče, so prišli v nedeljo v naš kraj pogledat in se razvedrit. Nameravajo večkrat priti, ako jih bodo na brodu bolj prijazno sprejeli, kot prvokrat, ko se je brezobzirno in robato tudi od njih brodnina tirjala, češ: Plačaj pa greš!

Iz Kotmare vasi pri Celovcu. (Slovenec nekaj.) Knjižica „Slovenci v zlati Pragi in na slavnem Velegradu“, ki sta jo priporočala „Mir“ in „Slov. Gosp.“, našla je pot tudi v naše kraje. V tej knjižici pisatelj prav mično opisuje: povod tega potovanja Slovencev v omenjene kraje, mesta, ki so jih potoma videli, n. pr. Dunaj, Brno, potem navdušeni iskreni sprejem od strani Čehov, bivanje v Pragi in Velegradu, pri grobu sv. Metoda. Koncema tudi govori, kako imajo Slovenci zanaprej častiti sv. brata. Med drugim svetuje, naj se zanetijo na predvečer gosdú sv. Cirila in Metoda po gorah kresovi na čast apostolov slovanskih. Pri nas jih bomo napravili, naj poskusijo tudi drugod. Dajmo tudi mi Koroški Slovenci, da opominjanje budečega rodoljuba ne bo „glas upijočega v puščavi“. Posebno marljivo pa podpirajmo šolsko družbo sv. Cirila